

32.4.2023 – 6. postní květná neděle – Proč Pán Ježíš jezdil na oslu? f. Štěpán Marosz

Písně: 435; Byl člověk jako já; Když vím, co Ježíš pro mne vykonal;
300; Haleluja, sláva, čest.

Čtení: Zachar. 9,1-17; Jan 12, 12-26

Zdá se, že **Ježíš konečně vstoupil na cestu triumfu**. Jeho přátelům za účasti zástupu se podařilo vyvést ho z pro ně nepohodlné cesty, která začínala ve stáji a směřovala ke kříži, z cesty plné žebráků, malomocných a hříšníků, a postavit ho na cestu triumfu za hlasitého potlesku a mávání palmami.

Scénu vjezdu do Jeruzaléma většina lidí vnímá jako výraz lásky, úcty a slávy prokazované Ježíši. **Pro nás je On tím Kristem**, přesto Ho v té době většina lidí za Krista nepovažovala. Můžeme pochopit celou scénu a důvod, proč se lidé radovali, rozprostírali své pláště a rozhazovali palmové ratolesti. Pro nás je Ježíš Mesiáš, Kristus, a chtěli bychom, aby naše chování bylo podobné – abychom se mu klaněli celým srdcem. Zástup, který se mu tehdy klaněl, byl však jiný než dnes.

Čtyři evangelia poskytují velmi zajímavý srovnávací materiál. Ve všech čtyřech evangeliích je popsán dnešní příběh. Každé z nich se však liší v drobných detailech.

V **Matoušově** evangeliu se odněkud náhle objevil "**velký zástup**", který rozprostíral na cestě svá roucha a rozhazoval palmové listy. Odkud se vzal? Ježíš přece žádal jen o osla. U **Marka** se již "velký zástup" nevyskytuje, pouze se zmiňuje o "**mnohých**", kteří rozprostírají své pláště a **větve ořezaných polních stromů**. **Lukáš** naopak uvádí, že to byl "**celý zástup učedníků**", kdo začal chválit Boha. Z toho vyplývá závěr, že těchto zdravících bylo málo. V **Janově** evangeliu se "**početný zástup**" skládal nejen z učedníků, ale také z poutníků putujících do Jeruzaléma na slavnost, a Jan dodává, že se k němu přidali i ti, kteří byli svědky Lazarova vzkříšení a všude o něm vydávali svědectví. Přišel ho přivítat takový zástup lidí, že farizeové mezi sebou říkali: "Nemůžeme s tím nic udělat, jde za ním celý svět." Všichni lidé se tedy sešli, aby ho přivítali nebo byli zvědaví.

Proč tyto rozdíly rozebírám tak podrobně? Rád bych zjistil, kdo byl tento zástup, z jakých lidí se skládal. Zlé jazyky tvrdí, že tento happening

zorganizoval sám Ježíš, protože s vědomím, že nenaplnil všechna tato stará proroctví, to udělal schválně, z vypočítavosti, aby si to lidé začali dávat dohromady. A u Lukáše to vypadá, že to byli učedníci, kteří dali dohromady dobře organizovanou skupinu herců, kteří za to byli placeni. **V ostatních evangeliích však vidíme, že Ježíš nakonec získal dlouho očekávané uznání lidí spontánním způsobem.** Za jeho mocné činy a slova, vzkříšení Lazara, mnohá uzdravení nemocných. Jeho sláva ho dlouho předcházela. Zástup si tedy uvědomoval, koho a proč vítá.

Ve vzduchu viselo očekávání povstání proti Římanům, všichni jen čekali, až Ježíš vystoupí do chrámu a dá tak znamení k zahájení plné slávy a vítězného boje proti okupantům. Postupně se však Ježíš v jejich očích přestával jevit jako ten, za koho ho považovali. **Počáteční nadšení a radost se postupně změnily ve zklamání, frustraci, hněv, otevřený vzdor a nezměrnou nenávisť.** Trvalo jen několik dní než Ten, kterého tak radostně vítali, opustil město s křížem připraveným na smrt.

Co se stalo s lidským srdcem, že došlo k takovému obratu? Prorok Jeremiáš už dávno vysvětlil Boží slova slovy, že lidské srdce je lživé, víc než cokoli jiného, a zkažené a že ho nikdo kromě Boha nemůže poznat.

Dnešní příběh je příběhem lidské nestálosti, proměnlivosti, nejistoty.

O náhlé radosti a rychlé reakci proti.

Je to příběh ne vždy splněných slibů, ne vždy dodržovaných slibů.

Je to příběh o novomanželích, kteří před duchovním slibují, co se od nich žádá, aby po svatební noci pověsili svůj slib na hřebík.

O rodičích, kteří, jakmile dosáhnou očekávaného křtu svého dítěte, už nemyslí na následky křtu.

O mladých lidech, kteří tolik touží po konfirmaci a prožívají ji v kostele, a pak se tam léta neukážou.

O politicích, kteří svým voličům dávají tak krásné sliby a po volbách na ně rychle zapomenou, samozřejmě kromě svých odměn.

O zradách, pádech, selháních.

Pro mě osobně je to nepříjemný příběh, ke kterému se vracím, protože musím, jen jednou za rok. Tento příběh je hlasem svědomí a vyvolává ve mně pocit nejistoty. Člověk nemá rád, když mu někdo připomíná jeho vlastní chyby a slabosti "Nikdo nemá rád svůj vlastní budík". Je pro mě těžké poslouchat tento příběh s klidem, protože říká, že často něco, co chceme udělat, je špatně, stejně jako někdy neradi posloucháme lékaře,

který nám říká, abychom změnili životní styl a způsob života, který škodí našemu zdraví. Ten příběh si nepřipomínám, protože stejně jako lidé, kteří stále odkládají návštěvu zubaře nebo lékaře, už dopředu víme, co nám lékař řekne, a nechceme to slyšet.

S touto nedělí je spojen obraz palmové ratolesti. Je synonymem lidské povrchnosti. Dnes se do mnoha kostelů nosí tzv. palmové ratolesti a pořádají se soutěže o nejdelší a nejvelkolepější palmu.

Myslím, že bychom si na tomto místě měli položit otázku: "Nebudeme se při oslavě palem podobat spíše onomu proměnlivému, nestálému a přelétavému davu před staletími v Jeruzalémě, který bude za pár dní volat "Ukřižuj ho!"?

Není k přijetí Krista zapotřebí jiný druh víry? **Není křesťanství spíše o dlouhodobém setrvání s Ježíšem než o krátkodobé demonstraci?** Není palmová ratolest Velkým pátkem odstraněna do stínu? Je to také otřes pro naši osobní víru.

Věřím, že postní doba je výzvou k tomu, abychom se na známé biblické události podívali z hlediska **pravdy o nás samých**. Časem, kdy docházíme k závěru, že tento nestálý dav není naším vzorem, ale TEN, kdo nepodlehł chvilkovému návalu radosti a přesně věděl, čeho je tento zástup lidí za několik dní schopen. Věděl, že jde na smrt, že potlesk za chvíli pomine. Právě teď je čas učit se od našeho Mistra důvěře v naplnění Božích zaslíbení, i když je teď na obzoru nevidíme.

V průběhu staletí církev jen zřídka připomínala Ježíše jedoucího na oslu. Mnohem častěji církev usilovala o to, aby někteří její služebníci jezdili drahými auty po dálnici poseté koberci. Proroci však předpovídali jinou záchranu. **Ježíš je přesně ten, kterého předpověděli**. Postní pokání má posílit otřesené lidské srdce, aby v budoucnu **v muži na oslu rozpoznalo svého Učitele**. A On pro změnu za několik dní ohromí svět tím, že svým učedníkům umyje nohy.

Palmové ratolesti a palmy v okamžiku uschnou, stejně jako povrchní obdiv a radost. Na druhou stranu **jízda na oslu není ani pohodlná, ani vzrušující, ani rychlá. Přesto by se měla stát naší volbou**.

Proč jel Pán Ježíš na oslu?

Situace, kdy Pán Ježíš vjíždí do Jeruzaléma na oslu, se natrvalo zapsala do povědomí lidí. Je to symbolická scéna, v níž Kristus, poslaný Bohem, přijímá roli služebníka a projíždí jeruzalémskou ulicí na oslu, nikoli s

královskou pompou, ale zdaleka ne s pokorou, čímž se naplňuje proroctví ze Zachariáše 9,9. Co to ale vlastně znamená?

„Rozjáš se, sijónská dcero, dcero jeruzalémská, propukni v hlahol! Hle, přichází k tobě tvůj král, spravedlivý a zachráněný, pokořený, jede na oslu, na oslátku, osličím mláděti.“

"Úředníci používali osly spíše při civilních než vojenských průvodech (1 Královská 1,33). V textu tedy nejde o 'triumfální vjezd' ve smyslu římských triumfálních průvodů; jde o jeruzalémské přijetí mírného a pokojného krále. Ve vztahu k vůdcům znamenal výraz překládaný jako 'tichý' nebo 'mírný' soucit a milosrdenství, na rozdíl od použití vlastní síly." Na okraj je třeba zmínit, že osel nebyl pro Izraelce spojován negativně, jako tomu bylo v řecké kultuře. Příběh Abraháma a Izáka začíná osedláním osla (Genesis 22,3), který je doprovázel na cestě na horu. V proroctví, které Jákob pronesl ke svým synům, je Isachar přirovnán ke kostnatému oslu (Genesis 49,14).

Toto prosté, pracovité zvíře, pomalu se pohybující přítel člověka, stojí v protikladu k velbloudovi a koni, kteří se v Písmu objevují mnohem méně často (...) Kůň byl vnímán zejména jako ten, který uspokojuje vlastní nařízení pyšných cizinců (Izajáš 1).

Jak víme, scéna s Izákem je stínem budoucí Ježíšovy oběti. Zmizení osla z dějin může mít význam, který čteme v říši symbolů. S příchodem Mesiáše, jeho smrtí a vzkříšením se Boží lid již neřídí materialismem, který je charakteristický pro tento svět.

Jděte do protější vesnice, a jakmile do ní vstoupíte, narazíte na uvázaného osla, na kterém ještě nikdy žádný člověk nejel. Odvažte ho a přiveďte sem.

Proč Pán Ježíš jezdil na oslu?

Jak tedy vidíme, skutečnost, že Pán Ježíš seděl na pokorném oslu, lze číst v mnoha rovinách. Biblický příběh je více než pouhý text popisující situaci, jejíž inscenace můžeme sledovat během Květné neděle. Jde o to, že autoři záměrně používají určité symboly, které spojují zdánlivě nesouvisející příběhy dohromady, takže za jednoduchým vyprávěním napsaným prostým jazykem můžeme vidět mnohem důležitější poselství Bible.